

قال الله تعالى: قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا (الجن)

قال الرسول صلى الله عليه وسلم:

من أكبر الكبائر الشرك بالله (رواه البخاري)

دقرآن او د احاديثو صحيحو نه

خپله عقيده او واخله

تاليف محمد جميل زينو د پوهنتون د حديث / مكه مكرمه

Kingdom of Saudi Arabia
The Cooperative Office For Call And Guidance To Communities at Um Al-Hammam
Under the Supervision of the ministry of Islamic Affairs Endowment Guidance & Propagation
Tel. 4826466 / 4884496 Fax 4827489 - P.O. Box 31021 Riyadh 11497

Pustu
30

ح المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد بحائل ، ١٤١٨هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

زينو ، محمد بن جميل

من أكبر الكبائر الشرك بالله .ـ حائل .

٣٢ ص ؛ ١٤ × ٢١ سم

(النص بلغة البشتو)

ردمك : ٤ - ٣ - ٩١٨٧ - ٩٩٦٠

١ - الشرك بالله أ- العنوان

ديوي ٢٤٠ ١٨/١٨٦٦

رقم الايداع ١٨/١٨٦٦

ردمك : ٤ - ٣ - ٩١٨٧ - ٩٩٦٠

Download From: Aghalibrary.com

بسم الله الرحمن الرحيم

قال الله تعالى: قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ أَيًّا مَّا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ الآية

قال الرسول صلى الله عليه وسلم:

من أكبر الكبائر الشرك بالله (رواه البخاري)

وقرآن اور احادیث صحیحہ سے

خلیفہ عقیدہ واخلہ

تالیف محمد بن ہادی المدخلی استاذ الحدیث / مکہ مکرمہ

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ؕ

د الله تعالی حق په بنده کانو باندے

سوال:۔ مونږ الله څه د پاره پیدا کړی یُو؟

جواب:۔ مونږ الله دے د پاره پیدا کړی یُو چه د هغه عبادت اوکړو. او ورسره هیڅ شیز نه شریکوُ. دلیل په دے دا قول د الله تعالیٰ دے." و ما خلقت الجن والانس الا لیعبدون." زاریات ۵۶.

ترجمه: ما نه دی پیدا کړی جنات او انسانان مګر دے د پاره چه دوئ د الله عبادت اوکړي. او دا قول د رسول الله صلی الله علیه وسلم "حق الله علی العباد ان یعبدوه، ولا یشرکوا به شیئًا. متفق علیه [۱]

ترجمه: حق د الله تعالیٰ په بنده کانو دا دے چه دوئ د الله عبادت اوکړي او الله سره د هیڅ شیز شریک نه کوی.

سوال: عبادت څه شیز دے؟

جواب: عبادت یو داسے جامع نوم دے چه هغه شامل دے هر هغه قول وفعل چه د الله تعالیٰ خوښ وی. لکه لمونځ، نفل، روژه، زکوٰة، حج، صدقه، ذبح وغیره. الله تعالیٰ فرمائی. قل ان صلوتی ونسکی ومحیای ومماتی لله رب العالمین. (الانعام ۱۶۲)

(۱) بخاری ۴۰۰/۲ ۸۸۲ - ۹۶۷ و مسلم ۹۲۷ ۴۴/۱

اُوو ایه اے پیغمبرہ (صلی اللہ علیہ وسلم) بیشکہ زما مونځ، زما قربانی زما ژوند اوه مړکه ټول طریقے خاص اللہ لرہ دی۔

رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم فرمائی چه "ما تقرب الیّ عبدی بشیٔ احبّ الی مما افترضته علیه (بخاری)"[1]

زما بنده زما نزدیکت نړ حاصلوی په هیڅ شیز چه هغه ما ته زیات محبوب وی د هغه شی نړ چه کوم ماده باندے فرض کړے دے۔

سوال: د اللہ عبادت څنګه کوړ؟

جواب: څرنګه چه مونږ ته اللہ تعالیٰ او رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم حکم کړیدے۔ اللہ تعالیٰ فرمائی۔ یاایها الذین امنوا اطیعوا اللہ واطیعوا الرسول ولا تبطلوا اعمالکم۔ (سورۃ محمدؐ ۳۳)

اے ایمان والاؤ اطاعت د اللہ اوکړئ او اطاعت د رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم اوکړئ۔ او خپل عملونه مه برباد وئ۔ او رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم فرمائی من عمل عملا لیس علیه امرنا فهو رد (مسلم)[2]

چا چه څنګه عمل اوکړه او په هغه عمل زمونږ حکم طریقه نړ وه نو هغه مقبول نړ دے۔

سوال: آیا د اللہ عبادت په اُمید او ویره پکار دے؟

جواب: او د اللہ عبادت په ویره او په اُمید پکار دے اللہ تعالیٰ مؤمنانو صفت بیا نوی۔ یدعوننا رهبا و رغبا و کانوا لنا خاشعین (سجده ۱۶) یولی خپل رب لره په ویره او

(۱) ۲/۹۶۳ (۲) مسلم ۲/۷۷ بخاری ۲۸۷/۱ واللفظ له

پہ اُمید۔

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی۔ اسئل اللہ الجنۃ واعوذبہ من النار۔
(صحیح، ابوداؤد[۱]) د اللہ نہ جنت غواړم او اللہ پورے د اُور نہ پناہ نیسم۔

سوال: پہ عبادت کښے احسان څہ شی دے؟

جواب: احسان پہ عبادت کښے د اللہ تعالیٰ د حقو توخیال ساتل دی۔ اللہ تعالیٰ فرمائی۔ الذی یراک حین تقوم وتقلبك فی الساجدین (الشعراء ۲۱۹/۲۲۰)
ترجمہ: هغه اللہ چہ وینی تالرہ کلہ چہ ته (د شپے پاڅے) (او وینی) کہ زیدل (او کہ زیدل ستا پہ سجدہ کونکو کښے۔

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی۔" الاحسان ان تعبد اللہ کانك تراہ فان لم تکن تراہ فانہ یراك (مسلم[۲]) احسان دادے چہ ته د اللہ تعالیٰ داسے عبادت اوکړے کہ گویا کہ ته اللہ وینی او کہ ته نہ وینی نو اللہ تا وینی۔

د توحید قسمونہ او فائدے

سوال: اللہ تعالیٰ رسولان څہ د پارہ لیږلی دی؟

جواب: اللہ تعالیٰ رسولان خلقو لرہ د اللہ بندگی تر ابللو او د اللہ نہ د شرک نفی کولو د پارہ لیږلی دی۔ اللہ تعالیٰ فرمائی۔ ولقد بعثنا فی کل امۃ رسولا ان اعبدوا اللہ واجتنبوا الطاغوت۔ بیشك مونږ پہ هر امت رسولان لیږلی دی دے د پارہ چہ خلق نہ روائی د یو اللہ عبادت اوکړے۔ او د طاغوت نہ لرے شی۔

(۱) ۱۳/۲ بلفظ سل اللہ الجنۃ و نعوذ بہ من النار (۲) ۲۹/۱

طاغوت، هغه شیطان دے چه هغه دغیرالله عبادت ته مخلوق دعوت کوی۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ الانبیاء اخوة ودینهم واحد متفق علیه۔ (ترجمه) انبیاء سره رونړه دی اودد وئ دین یو دے۔

سوال: توحید ربوبیت څه شیز دے؟

جواب: الله تعالیٰ په خپل افعالو کښے یوکنړل۔ لکه پیدا کولو، تدبیر کولو وغیره کښے۔ الله تعالیٰ فرمائی۔ الحمد لله رب العالمین۔ فاتحه[۲]

نوټ تعریف خاص هغه الله لره دے چه رب د ټولو مخلوقاتو دے۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ انت رب السمٰوت والارض متفق علیه[۲]

اے الله ته رب د آسمانونو او د زمکو یئے۔

سوال: توحید الوهیت څه شیز دے؟

جواب: په عباداتو کښے الله یوکنړل۔ لکه بلنه، اوذبح، اونذر الله تعالیٰ فرمائی۔ والٰهکم اله واحد لا اله الا هو الرحمٰن الرحیم ط (البقره ۱۶۳) حاجت پوره کوونکی مشکلات لری کوونکی نشته مګر یوالله چه دے بخښونکے او مهربان دے۔

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ فلیکن اول ماتدعوهم الیه شهادة ان لا اله الا الله۔ متفق علیه[۳]۔ بایده دے چه وی دی اولنئ هغه خبره چه هغه ته را بلے شهادت په دے خبره چه نشته بل لائق عبادت مګر یوالله۔ او په روایت د بخاری کښے دی چه: الی ان یوحدوا الله را بلے دے خبرے ته چه یوا وکړئ الله لره۔

سوال: په صفتونو او نومونو د الله کښے توحید څه دے؟

---

[۲] بخاری ۱/۴۹۰ مسلم ۲/۲۷۵ (۲) بخاری ۲/۹۳۹ مسلم ۱/۲۶۲

جواب: د اللہ تعالیٰ لرہ هغه صفات ثابتول چې په کوم الله پې خپل کتاب کښے د خپل ځان صفت کړیدے۔ یا رسول الله صلی الله علیہ وسلم پې احادیثو صحیحو کښے د الله صفت بیان کړے مے۔ او دغه صفت به خپل حقیقی معنی باندے مینی وی۔ بغیر د تاویل کولو او د تفویض[1] کولو او د مثال بیانولو او معطل پرلیښودونه لکه صفت د استوی په عرش شو، یا نزول د الله، یا لاس د الله وغیره۔ د هغه او صافونه چې د الله د شانه سره چې څرنګ لایق وی۔

الله تعالیٰ فرمائی۔ لیس کمثله شئ وهو السمیع البصیر (الشوریٰ) نشته د (الله تعالیٰ) غوندې هیڅ شے او دے اوریدونکے لیدونکے دے۔

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ ینزل الله فی کل لیلة الی السماء الدنیا۔ (رواه مسلم[1]) کوزیږی الله تعالیٰ هر شپه دے نږدے آسمان ته یعنی کوزیږی پداسې کوزیدو سره چې هغه د الله د جلالت سره لایق وی او د مخلوق د کوزیدو سره مشابه نوی۔

سوال: الله چرته دے؟

جواب: په آسمان کښے عرش د پاسه دے۔ الله تعالیٰ فرمائی۔ الرحمٰن علی العرش استویٰ (طٰهٰ ۵) رحمٰن هغه ذات دے چې قرار نیولے دے په عرش باندے۔

استویٰ په معنیٰ د (علا وارتفع بخاری[2]) بلند او اوچت شو دے او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی ان الله کتب کتابا .... فهو عنده فوق العرش (متفق علیه[3])

---

[1] تفویض دیته وائی چې موږ د دے لفظ په معنیٰ مراد باندے نه پوهیږو د دے لفظ معنیٰ الله ته سپارو و بیا ته وائے۔

(۱) مسلم ۲/۲۵۸ بخاری ۱/۱۵۳ (۲) بخاری ۳/۱۱۰۳ عن ابی العالیة ومجاهد (۳) بخاری ۲/۱۲۷ مسلم ۲/۳۵۶۔

الله تعالیٰ لیکلے دے یوک او هغه الله څخه دے د عرش پاسه۔

سوال: آیا الله مونږ سره دے؟

جواب: او الله تعالیٰ دلیدو او د اوریدو او د علم په لحاظ سره مونږ سره دے۔ الله تعالیٰ فرمائی، قال لا تخافا انني معكما اسمع اری، طٰهٰ ۴۶ او فرمائیل مهٔ و یو بیرنی زهٔ تاسو سره یم اورم او وینم۔ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ انکم تدعون سمیعا قریبا و هو معکم (رواه مسلم[1]) بیشکه تاسو ایلے اویدونکے نزدے ذات دے تاسو سره (علم په لحاظ سره)۔

سوال: د توحید څهٔ فائدے دی؟

جواب: د توحید فائدے دا دی چه موحد به په آخرت کښے د الله د عذاب نه په امن کښے وی۔ دُنیا کښے به هدایت یافته وی اوکنا هونه به ئے ورڅیرے۔ الله تعالیٰ فرمائی: الذین امنوا ولم یلبسوا ایمانهم بظلم اولئك لهم الامن و هم مهتدون۔ (الانعام ۸۳)

کو موکسانو چه ایمان راوړیدے او خپل ایمانونه ئے په شرک نه دی ګډوړی د غه کسان هم دوئی له امن دے او هم په هدایت دی۔ (د لته ظلم په معنیٰ شرک دے)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ حق العباد علی الله ان لا یعذب من لا یشرک به شیئًا۔ متفق علیه۔[2]

د بندګانو حق په الله باندے دا دے چه عذاب ورنکړی هغه چا ته چه شرک نه کوی الله سره د هیڅ شے۔

(۱) ۲/۳۴۶ (۲) مرتخریجه فی ص۲

د عمل قبلید و د پاره شرطونه

سوال: د عمل قبلید و د پارې څه شرطونه دی؟

جواب: الله تعالیٰ په نزد باندې د عمل قبلید و د پاره دوه شرطونه دی.

(۱) په الله تعالیٰ ایمان راوړل او د هغه توحید منل، الله تعالیٰ فرمائی "ان الذین امنوا وعملوا الصالحات کانت لهم جنت الفردوس نزلا (الکهف ۱۰۹) بیشکه هغه کسان چه هغوئ ایمان راوړے دے او عمل نیک ئے کړیدے هغوئ د پاره دے جنت الفردوس میلمستیا. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی چه "قل امنت بالله ثم استقم." (رواه مسلم) "امنت بالله" اووایه بیا دغه خبره تینګه اونیسه.

(۲) اخلاص، اخلاص هغه عمل ته وائی چه هغه کښے ریا او شهرت مطلب نه وی. الله تعالیٰ فرمائی. فاعبد الله مخلصا له الدین. (الزمر ۲) پس عبادت الله د الله پداسی حالت کښے چه خالص کوونکی وی هغه له دین.

(۳) چه عمل د رسول الله صلی الله علیه وسلم د قول و فعل مطابق وی. الله تعالیٰ فرمائی، وما اتاکم الرسول فخذ وه وما نهکم عنه فانتهوا (الحشر ۸) کوم شیز چه تاسو ته پیغمبر درکړی هغه واخلے (عمل پرے اوکړے) او کوم شیز نه چه تاسو منع کړی د هغه نه تاسو منع شئ.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. من عمل عملا لیس علیه امرنا فهو رد (رواه مسلم) چاچه څه عمل اوکړه او په هغه باندے زمونږ قول و فعل نه وو او زمونږ په طریقه نه وو نو هغه مردود دے.

لوئے شرک

سوال : د الله په نزد باندے لوئے ګناه څهٔ شئ دے ؟

جواب : د الله تعالی په نزد باندے لوئے ګناه شرک دے دلیل پدے باندے د الله تعالی قول دے . یا بنی لا تشرک بالله ان الشرک لظلم عظیم ۔ لقمان [۱۳]

او کلهٔ رسول الله صلی الله علیهٔ وسلم نه تپوس او شو چه کومه ګناه ډیره لویه ده نو ده فرمائیل ان تجعل لله نداً وهو خلقك (متفق علیه) چه داچه الله سره یل شریک مهٔ مقرر وه حال دا دے چه تر ئے پیدا کړے ۔

سوال : شرک اکبر څنګه شئ دے ؟

جواب : شرک اکبر د غیر الله عبادت کولو ته وائی مثلاً الله نه سیوا بل چا ته چه څه دهل ۔ یا مړو یا ژوند و ته چه غائب وی چې څه وهل ۔ الله تعالی فرمائی ۔ و اعبد وا الله ولا تشرکوا به شیئًا ۔ (نساء ۳۱) عبادت دیوالله او کړئ او دی الله سره مهٔ شریکوئ هیڅ شئ ۔ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی ، من اکبر الکبا ئر الشرک بالله (بخاری) نه ګناه کبیره کښے ډیره لویه ګناه الله سره شرک کول دی ۔

سوال : په دے اُمت کښے شرک موجود دے ؟

جواب : او په دے اُمت کښے شرک موجود دے الله تعالی فرمائی ۔ و مایؤ من اکثرهم بالله الا وهم مشرکون (یوسف ۱۰۶) زیات د دوی نه ایمان نه راوړی په الله باندے مګر دوئ سره د ایمان راوړو نه مشرکان دی ۔

(۱) ۲/۶۴۳۰ و مسلم ۱/۶۳ (۲) بخاری ۱/۳۶۲

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی۔ لا تقوم الساعۃ حتی تلحق قبائل من امتی بالمشرکین وحتی تعبدالاوثان (صحیح ترمذی[۱]) قیامت به نۀ قایمه کیږی تردے چه زما امت قبائل مشرکانو سره پیوست شی او تردی چه د بتانو عبادت اوکړے شی۔

سوال: مړوته یا غائبوڅوونکو ته د مصیبت په وخت کښے چغے و هلو څخه حکم دے؟

جواب: مړو یا غائبوڅوونکو ته چغے وهل دلوئ شرک نه دے اللہ تعالیٰ فرمائی۔ ولا تدع من دون اللہ مالا ینفعك ولا یضرك فان فعلت فانك اذا من الظالمین (یونس ۱۰۶) اللہ نه سیوا داسے شئ مه څخه مه وهه چه هغه نه درته نفع رسولے شی اونۀ ضرر۔ که دا کار دې اوکړه نو ته به په دغه وخت کښے د ظالمانو نه شی۔ یعنی د مشرکانو نه به شی۔

رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم فرمائی چه من مات وهو یدعو من دون اللہ ندادخل النار (رواه البخاری) څوک چه مرشو په دا سی حالت کښے چه د اللہ نه سیوا بل چا ته د مصیبت په وخت کښے فریاد کولو دے به جهنم کښے داخل به وی۔

سوال: چغه اوفریاد عبادت دے؟

جواب: اچغه اوفریاد کول عبادت دے اللہ تعالیٰ فرمائی وقال ربکم ادعونی استجب لکم ان الذین یستکبرون عن عبادتی سیدخلون جهنم داخرین۔ (المؤمن ۶۳)

رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم فرمائی، الدعاء هوالعبادة ترمذی قال

---

[۱] ۲/۴۵ (۲) ۲/۶۴۶ [illegible]

حسن صحیح[۱]۔ عبادت هم دغه چغه فریاد دے۔

سوال: مړی چغه اوری۔؟

جواب: نه مړی چغے نۀ آوری۔ الله تعالیٰ فرمائی انك لا تسمع الموتی۔ نمل۸۰ تۀ مړو تۀ نه شی اوریدلے۔ (۲) وما انت بمسمع من فی القبور (فاطر ۲۲) نۀ ئے تۀ اوریدونکی هغه چا تۀ چه دوئی په قبرونو کښے دی۔

د شرک اکبر اقسام

سوال: مړو تۀ اوغائبو تۀ فریاد کول جائزدی؟

جواب: نه الله تعالیٰ فرمائی، والذین یدعون من دون الله لا یخلقون شیئًا وهم یخلقون اموات غیر احیاء وما یشعرون ایان یبعثون (النحل ۲۰) کومو کسانو نۀ چه را بولی سوا د الله تعالیٰ نه هغوئی هیڅ شیز نه شی پیدا کولے حال دا دے چه دوئی پیدا کړی شوی دی، دوئی مړۀ دی ژوندی نۀ دی۔ دوئی تۀ دا هم پته نلری تۀ چه دوئی به کله راپورته کولے شی۔

(۲) اذ تستغیثون ربکم فاستجاب لکم (الانفال ۹) کله چه تاسو خپل رب تر فریاد کولو نو قبول کړه تا سولره۔ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی یا حی یا قیوم برحمتك استغیث (حسن رواه الترمذی)[۲]

اے جوندے اوقیوم ذات ستا د رحمت په واسطه تا تر فریاد کوم۔

سوال: الله نه سوا بل چا نه مدد غوښتل جائزدی؟

جواب:۔ نه، الله تعالیٰ فرمائی ایاك نعبد وایاك نستعین الفاتحه۔ خاص ستا عبادت کوؤ او خاص ستا نه مدد غواړو۔

(۱) ۲/۱۳۷ (۲) ۲/۲۱

رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی، اذا سألت فاسئل اللہ واذا استعنت فاستعن باللہ (ترمذی وقال حسن صحیح[۱]) کلہ چہ سوال کوئ نو د اللہ تعالیٰ نہ سوال کوہ۔ او کلہ چہ امداد غواړئ نو د اللہ تعالیٰ نہ مدد غواړہ

سوال: آیا دژوند ونہ امداد غوښتے شو؟

جواب: اوپہ هغہ شیو نو کښے چہ هغوئ پہ هغہ قدرت لرئ ځکہ چہ اللہ تعالیٰ فرمائی، وتعاونوا علی البر والتقویٰ (المائدہ ۳) یو بل سرہ مدد او کړئ پہ نیکئ اوپہ تقویٰ۔

او رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی، واللہ فی عون العبد ما کان العبد فی عون اخیہ، رواہ مسلم[۲]، اللہ تعالیٰ د بندہ پہ مدد کښے وی ترڅوچہ بندہ د خپل رور پہ مدد کښے وی۔

سوال: اللہ نہ سوا د بل چا پہ نوم نذر روا دی؟

جواب: د اللہ نہ سوا د بل چا پہ نوم نذر (منځته) نہ دے روا۔ اللہ تعالیٰ فرمائی، رب انی نذرت لک ما فی بطنی محررا۔ (آل عمران ۳۰)

اے ربہ ما نذر کړہ تاد پارہ ځنے چہ زما پہ خیټه کښے دی آزاد کړے شوے۔ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی۔ من نذر ان یطیع اللہ فلیطعہ ومن نذر ان یعصیہ فلا یعصہ (رواہ البخاری[۳]) چا چہ منځته او کړہ چہ زہ بہ د اللہ حکم منم نو فرمان برداری دی او کړی او کہ چا نذر او کړہ چہ زہ بہ د اللہ نافرمانی کوم نو نافرمانی دِ نہ کوی۔

سوال: د اللہ نہ سوا د بل چا پہ نامہ حلالہ کول جائز دی؟

(۱) ۲/۳۴۵ (۲) ۲/۹۹۱

جواب: نه د الله نه سوا دبل چاپه نامه حلاله کول جائز نه دے الله تعالیٰ فرمائی. فصل لربك وانحر (الکوثر ۲) پس مونځ اوکړه خاص خپل رب ﷻ پاره او حلاله اوکړه. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. "لعن الله من ذبح لغیر الله (رواه مسلم (۱)) د الله تعالیٰ لعنت دے ری په هغه چاچه هغه د الله د نامے نه سوا دبل چاپه نوم حلاله کوی.

سوال: قبرونو والا و تعظیم د پاره د قبر نه طواف جائز دے؟

جواب: نه طواف به صرف د خانه کعبے کوی. الله تعالیٰ فرمائی ولیطوفوا بالبیت العتیق الحج ۳۰. باید چه طواف اوکړی د زور کور (چه خانه کعبه ده) او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. من طاف بالبیت سبعا وصلی رکعتین کان کعتق رقبة، صحیح رواه ابن ماجه (۲) چا چه اووه کرد شوطونه د بیت الله اوکړه او دوه رکعته ئے مونځ اوکړه نو دومره ثواب ئے اُوشو لکه چه یو غلام آزاد کړے وی.

سوال: دجادو څخه حکم دے؟

جواب: جادو کفر دے الله تعالیٰ فرمائی. لکن الشیاطین کفروا یعلمون الناس السحر، البقرة ۹۶ (لیکن شیطانان کافران شویدی چه بنائی خلقو ته سحر د جادو)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی اجتنبوا السبع الموبقات الشرك بالله والسحر (رواه مسلم (۳)) څان او ساتئ داووه هلاکونکو نه چه یو یکنے الله سره شریکول دی بل جادو کول دی.

سوال: آیا د نجومی او د فال کړنجرو باندے تصدیق اوکړو چه د غیب خبرے دی؟

(۱) ۲/۱۶۱ (۲) ۲۱۸ (۳) ۱/۶۴

جواب: نړ ددوئ بر تصدیق نړکوؤ الله فرمائی قل لا یعلم من فی السمٰوٰت والارض الغیب الا الله (النمل ۶۵) اُوویه چه نړ پوهیږی په غیبو سوا د الله تعالیٰ نه هغه څوک چه په آسمانونو کښے دی او هغه څوک چه په زمکه کښے دی. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. من اتی عرافا او کاهنا فصدقه بما یقول فقد کفر بما انزل علی محمّد (صحیح رواه احمد)

څوک چه نجومی یا فال کرتر ورځے او دهٔ هغهٔ په ویناده کښے تصدیق اوکړو نو دهٔ کفر اوکړه په هغه چه نازل کړے شویدے په محمد صلی الله علیه وآله وسلم باندے.

سوال: په غیبو څوک پوهیږی؟

جواب: نه په غیبو څوک نړ پوهیږی هاں که الله چاله په غیبو خبر کښے نو هغه بیا غیب پاتے نه شی. الله تعالیٰ فرمائی عالم الغیب فلا یظهر علی غیبه احدا الا من ارتضیٰ من رسول (الجن ۲۶، ۲۷) پوهیدونکے په غیبو دے نو نه خپل غیبو نه څوک نه خبره وی مکر چا ته چه غوره کښے د رسول نه.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. لا یعلم الغیب الا الله. (حسن رواه الطبرانی)

نه پوهیږی په غیبو یکی یوالله نه بغیر هیڅوک.

سوال: آیا جوړ والی او شفاد پاره څه کړئے په کوته یا تار په غاړه کښے واچوؤ؟

جواب: نه بالکل نه. الله تعالیٰ فرمائی. ان یمسسک الله بضر فلا کاشف له الا هو. (سورهٔ الانعام، یونس) که الله درته ضرر اورسوی نو هغے لرے کوونکے نشته سوا د ده الله نه.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "اما انها لا تزید ک الا دنا ابند ها

عنک فانک لومت ما افلحت ابدا (صحیح رواہ الحاکم وصححہ ووافقہ الذہبی)

خبردار دا (تارکرے وغیرہ) نہ زیاتوی تالرہ سواد سپک والی نہ نود غہ شئی ځان نہ اُغور زوہ ځکہ چہ تہ پد ے حال مرشی نوشیځکلہ بہ تہ خلاصے اونہ موے۔

سوال: آیا کُنجکہ یا غمی وغیرہ پہ غارہ اچولے شود مرض او نظر لرے کولو پارہ؟

جواب: نہ اللہ تعالیٰ فرمائی۔ وان یمسسک اللہ بضر فلا کاشف لہ الا ھو، (الانعام ۱۷ یونس ۱۰۷) کہ اللہ درتہ څہ ضرر اُورسوی نو د ھغہ لرے کوونکی څوک نشتہ سوا د د غہ اللہ نہ۔ او رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی "من علق تمیمۃ فقد اشرک (صحیح رواہ احمد) چا چہ تمیمہ (تعویذ) زوړند کړہ نو یقیناً ھغہ شرک او کړہ۔ تمیمہ کُنجکہ، غمی، تعویذ، تار، کړے وغیرہ تہ وائی چہ د نظر ماتی دپارہ خلق معصومانو تہ پہ غارہ کوی۔

سوال: دا سلام نہ خلاف قانون باندی عمل کولو څہ حکم دے؟

جواب: دا سلام نہ خلاف قانون باندے عمل کول یا عمل جائز کنرل یا د ھغہ قانون بنہ والے عقیدہ لرل کفر دے۔ اللہ تعالیٰ فرمائی ومن لم یحکم بما انزل اللہ فاولئک ھم الکافرون (المائدۃ ۴۴)

څوک چہ فیصلہ او نکری پہ ھغہ چہ اللہ نازل کړے دے نو د غہ کسان ھم دوئی کافر دی۔ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی "وما لم تحکم ائمتھم بکتاب اللہ، ویتخیروا مما انزل اللہ، الا جعل اللہ باسھم بینھم (حسن رواہ ابن ماجہ) ترڅوچہ د دوئی حکمرانان فیصلہ پہ کتاب اللہ او نکری او ھغہ احکام او قوانین چہ اللہ نازل کړی دی ھغہ غوره نہ کوی نو اللہ بہ د دوئی پہ مینځ کښے جنګ او جدل پیدا کړی

سوال: د شیطان د اسوال چه الله جل جلاله پیدا کړه څنګ ردکړه ؟

جواب: کله چې یو ستاسے ته شیطان وسوسه ددے سوال واچوی نو اعوذ بالله د اُووائی ۔ الله تعالیٰ فرمائی واما ینزغنك من الشیطان نزغ فاستعذ بالله انه هو السمیع العلیم ۔ (فصلت ۳۶) که وسوسه واچوی تاته شیطان څه وسوسه نو پناه اوغواړه الله پورے اوریدونکے پوهیدونکے دے ۔

او رسول الله صلی الله علیه وسلم موږ ته د شیطان وسوسه او مکړختمولو دپاره تعلیم راکړے دے چه موږ دا دُعا اُووایو ۔ امنت بالله ورسله ، الله احد الله الصمد ، لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد (مختصرا مما ورد فی البخاری ومسلم واحمد وابو داؤد)

ایمان مې راوړیدے په الله او چه رسول الله صلی الله علیه وسلم الله یو دے ، الله بے نیازدے نه زګیدلے دے او نه زګولے شوے دے او ددهٔ هیڅوک هم سیال نشته ۔

سوال : د شرک اکبر څهٔ نقصان دے ؟

جواب : شرک اکبر سبب دے دپارهٔ همیش والے د انسان په جهنم کښے ، الله تعالیٰ فرمائی " انه من یشرك بالله فقد حرم الله علیه الجنة وماُواه النار و ما للظالمین من انصار " (المائدة ۷۲)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی : من لقی الله یشرك به شیئا دخل النار (مسلم) څوك چه الله سره مخامخ شو په داسی حال کښے چه الله سره څه شئ شریك کولو نودے جهنم ته داخل شو ۔

سوال: د شرک سره کم عمل فائدهٔ رسوی ؟

جواب: د شرک سره هیڅ عمل هم فائده نۀ رسوی۔ الله تعالیٰ فرمائی. و لو اشرکوا لحبط عنهم ما کانوا یعملون ط (الانعام ۸۸) که دوئ انبیاؤ شرک کړے وے نو ضرور به د دوئ نه د دوئ عملونه برباد شوے وے۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی قال الله تعالیٰ انا اغنی الشرکاء عن الشرک من عمل عملا اشرک معی فیه غیری، ترکته وشرکه (رواه مسلم[1])

الله تعالیٰ فرمائی زهٔ د یرے بے پرواه د حصه دارانو نه یم د هغے نه چا چه عمل اوکړه، یو عمل ا و په هغه کښے ما سره بل څوک حصه دار کړو نو زهٔ به د هٔ لره د د هٔ حصه سره پریدم۔

وړوکے شرک

سوال: وړوکے شرک څهٔ شئ دے ؟

جواب: وړوکے شرک ریا دے، الله تعالیٰ فرمائی. فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولا یشرک بعبادة ربه احدا (الکهف ۱۱۰)

څوک چه د خپل رب سره د ملاقات کید امید لری نو دے د عمل اوکړی نیک او د خپل رب عبادت کښے دے بل هیڅوک نۀ شریکوی۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "ان اخوف ما اخاف علیکم الشرک الاصغر، الریاء (صحیح رواه احمد [2]) بیشک خوفناک ترین د هغه شی نه چه زهٔ ویره کوم پرتاسو باندے هغه وړوکے شرک دے۔ چه هغه ریا دے۔

او د شرک اصغر جملے نه خلقودا ویناده چه که الله ا و فلانے نوے یاکه د الله او ستاخوښه وی۔ څکه چه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "لا تقولوا

(۱) ۲/۴۱۱ (۲) ۴۲۸/۵۔

ماشاء الله و شاء فلان ولکن قولوا ما شاء الله ثم شاء فلان (صحیح رواه ابو داؤد[۱]) کہ دالله او دفلانے خوښه وی مه وایئی لیکن داسی اووایئی چه که د الله خوښه وی او بیا د فلانی خوښه وی۔

سوال: دالله دنامه نرسوا دیل چاپه نوم قسم کول جائزدی؟

جواب: دالله نامه نرسوا دیل چاپه نوم قسم کول جائز نه دی الله تعالیٰ فرمائی۔ قل بلیٰ وربی لتبعثن، التغابن، اووایه او زما دی په ښپل رب قسم وی خامخا به راپورته کولے کیږے۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی۔ من حلف بغیر الله فقد اشرک (صحیح رواه احمد[۲]) چاچه دالله دنامے نه سوا دیل چاپه نوم قسم اوکړه نو دهٔ شرک اوکړه، په بل حدیث کښے وائی۔ من کان حالفا فلیحلف بالله اولیصمت متفق علیه[۳]: څوک چه قسم کوونکے وی نو دالله په نوم دی قسم اوکړی۔ یا دِ چپ شی،

وسیله او شفاعت غوښتنه

سوال: الله ته څهٔ شئ و سیله کړ؟

جواب: دوه پیلے بعض اقسام جائزدی بعض ناجائزدی؟

(۱) کومه وسیله چه جائزا ومطلوبه ده هغه دالله نومونه اوصفتونه اوښه نیک عملونه وسیله کول دی۔ الله تعالیٰ فرمائی۔

ولله الاسماء الحسنیٰ فادعوه بها (الاعراف)[۱] دالله تعالیٰ ښه ښه نومونه دی الله په دغه نومونو را وبلئ۔ الله تعالیٰ فرمائی۔

(۱) ۲/۳۲۴ (۲) بخاری ۲/۹۸۳ مسلم ۲/۴۲

یاایها الذین امنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیلة (المائده ۳۵) اے ایمان والاو د الله نه اُوویریږئ اودے الله ته وسیله اُولټوئ ۔ امام ابن کثیر[۱] وائی چه تقوٰی وائی ددے آیت معنی داده چه الله ته تردے شی په فرمانبرداری اوپدا سے عملونو سره چه الله پرے راضی کیږی ۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، اسألك بكل اسم هو لك (صحیح رواه احمد[۲]) زهٔ دتا نه سوال کوم په هرهغه نامه چه هغه تالره دی۔ اود رسول الله صلی الله علیه وسلم دینا هغه صحابی ته چه هغه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په جنت کښے د ملګرتیا سوال کړے وو۔ اعنی علی نفسك بكثرة السجود (رواه مسلم[۳]) زما مدد اوکړه پدغه سوال په دیر سجده کولو سره ۔ یعنی ما ته سره چه مونځ نیک عمل دے ۔

اود الله او د رسول الله صلی الله علیه وسلم او نیکانو بندګانو سره محبت هم الله ته وسیله کولے شی۔ دا محبت نیک عمل دے هم دا رنګه د نیک عمل وسیله کیدو دپاره دلیل د هغه درې کسانو غاروالا د قصه هم دے چه هغوئ نه هر یو خپل نیک عمل الله ته وسیله کړے وُ ۔

(۲) دوسیلے ناجائزه طریقه:۔ مړ د ته چغے وهل او د هغوئ نه خپل حاجتونه غوښتل دی لکه چه ټن صیا خلق ئے کوی۔ دا د بر لوئ شرک دے الله تعالی فرمائی۔ ولا تدع من دون الله مالا ینفعك ولا یضرك فان فعلت فانك اذا من الظالمین (یونس[۱۰۶]) چغه مه وهه سوا د الله نه بل دا سی شئ ته چه نه تا ته نفع رسولے شی او نه ضرر که تا چغه اُووهله نو ته به د ظالمانو نه یئے۔

(۳) په برکت او په طفیل د رسول الله صلی الله علیه وسلم وسیله کول، لکه داسے اووائی چې اے الله په برکت د رسول الله صلی الله علیه وسلم زما کار اوکړے نو دا بدعت دے. حُکم چې داسے دُعا صحابه ؓ ونه ده کړے. بل له دے وجے نه چې عمر رضی الله عنه د الله نه دُعا غوښتو د پاره عباس ؓ صاحب وراندے کړه چې وښوئ وو. او د رسول الله صلی الله علیه وسلم د مړ کېدو نه روستو رسول الله صلی الله علیه وسلم ته وسیله نه کړه. دا و سیله کلمه شرک حدته اورسیږی. په دا شان چې خلق د اعقیده ساتی چې الله د پاره هم د واسطو او ذریعو ضرورت شته لکه یو بادشاه او حاکم ته د رسیدو د پاره واسطو او ذریعو ته ضرورت دے. دا حُکم شرک دے چې د لته الله تعالیٰ مخلوق ته د سره مشابه کړه.

که د دے مسئلے زیات تفصیل او زیات دلائلو ته ضرورت وی نو د علامه البانی صاحب کتاب "التوسل واحکامه وانواعه" ته رجوع اوکړئ.

سوال: الله نه غوښتنه کېنے د بنده واسطے ته ضرورت شته دے؟

جواب: نه د الله تعالیٰ نه غوښتو کېنے د واسطو او ذریعو ته ضرورت نشته. الله تعالیٰ وائی واذا سألك عبادی عنی فانی قریب (البقرہ ۱۸۶) کله چې ته ما نه تپوس اوکړی زما بندګان نو زهٔ د پیر نزدے یم د اوریدو لیدو او علم په لحاظ سره. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، انکم تدعون سمیعاً قریباً وهو معکم (مسلم (۱)) تاسو ابلئی هغه ذات چې هغه اوریدونکے نزدے دے او دے تاسو سره دے د علم په لحاظ سره.

سوال: آیا د جوندو نه دُعا غوښتے شی؟

جواب: او د جوندو نه دُعا غوښتے شی او د مړو نه نه. په دا سے شان چې

(۱) ۲/۳۴۶

یو جوندی نیک سړی ته لاړشی او ورته اووائی چه ما د پاره دُعا اوکړه او مړ ته داسے نه ژشی ویلے ۔ اللہ تعالیٰ وائی "واستغفر لذنبك وللمؤمنین والمؤمنات (سورۂ محمد ۱۹) ترڅ دخپل گناه اود مؤمنانو اود مؤمنو نجُود پاره معافی اوغواړه۔ او په صحیح حدیث د ترمذی (۱) کښے دی چه یو روند سړے رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم له راغے اوے وئیل چه "ادع اللہ ان یعافینی" ما د پاره دُعا اوکړه چه ما اللہ تعالیٰ جوړ کړی۔

سوال: د اللہ تعالیٰ اود بندګانو په منځ کښے د رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم څه واسطه ده؟

جواب: د رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم واسطه صرف د تبلیغ ده اللہ تعالیٰ فرمائی "یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیك من ربك" (المائدۃ ۶۷) اے رسولہ اورسوۂ هغه څه چه نازل کړے شی تاته د رب ستا نه۔

رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم فرمائیلی دی "اللهم اشهد" اے اللہ تکوا اوسه، کله چه صحابو رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم ته اوفرمائیل، چه مونږ گواهی کوُو چه ستا رسالت اُورسوله (مسلم) (۲)

سوال: د پیغمبر صلی اللہ علیه وسلم شفاعت څه نه غواړو؟

جواب: د رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم شفاعت د اللہ تعالیٰ نه غواړئے اللہ تعالیٰ فرمائی "قل للہ الشفاعة جمیعا" (الزمر ۴۴) اُووایه چه شفاعت ټول اللہ لره دے۔ او رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم یوصحابی ته داښودلی وُو چه هغه داسے اووائی۔ اللهم شفعه فیّ (حسن صحیح رواه الترمذی) (۳) اے اللہ زما په باره کښے د رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم شفاعت قبول کړئ ۔ او

(۱-۳) ۲/۱۹۷ (۲) ۱/۳۹۷

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی" انی اختبأت دعوتی شفاعة یوم القیامة من مات من امتی لا یشرک بالله شیئا (رواه مسلم[1]) ماخپله دُعا پته ساتلے ده د پاره د شفاعت په وخ د قیامت د هغه چا د پاره چې هغه مړ شوے وی زما د امت نه. پدا سی حال کښے چې الله سره هیڅ شے نه شریکوی.

سوال: آیا د جوند و نه شفاعت غوښتل جائز دے؟

جواب: ا و د جوند و نه شفاعت غوښتل جائز دے پدا سے شیو نو کښے چې د هغوئ په طاقت او قدرت کښے وی. الله تعالیٰ فرمائی" من یشفع شفاعة حسنة یکن له نصیب منها و من یشفع شفاعة سیئة یکن له کفل منها (النساء[85]) چا چې سفارش او کړه یو نیکه سفارش نو د ده د پاره به د هغه حصه د نیکئ وی او که چا سفارش او کړه بد سفارش نو د ده د پاره حصه وی د بدئ نه.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی" اشفعوا تؤجروا (صحیح ابوداؤد[2]) سفارش او کړئ او د الله نه اجر و ثواب حاصل کړئ.

سوال: آیا د رسول الله صلی الله علیه وسلم په صفت کښے زیاتی کولے شو؟

جواب: نه د رسول الله صلی الله علیه وسلم په صفت کښے زیاتی کول نه دی پکار. الله تعالیٰ فرمائی. قل انما انا بشر مثلکم یوحی الیّ انما الهکم اله واحد (الکهف[110])

او وایه چې بیشکه زهٔ تاسو غوندے بشر یم خو ا فرق دے چې ماته وحی کیږی چې خبره داده بله نده چې ستاسو حاجت روا مشکل کشا صرف یو الله دے.

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی چې" لا تطرونی کما اطرت النصاری عیسی ابن مریم، فانما انا عبد فقولوا عبد الله ورسوله (رواه البخاری[3])

(۱) ۱/۱۱۳ (۲) بخاری ۱/۸۹ و ۲/۹۲ (۳) ۱/۴۹۰

زما په صفت کښے مبالغه مه کوئ لکه څرنګه چه نصاریٰ او د عیسیٰ ابن مریمؑ په صفت کښے مبالغه کړے ده. بیشکه زه بنده یم نو تاسو الله بنده او د الله رسول راته اووایئ.

جهاد، دوستئ او فیصله

سوال: د الله په لار کښے د جهاد څه حکم دے؟

جواب: جهاد په مال او په ځان او په ژبه، فرض دے. الله تعالیٰ فرمائی "انفروا خفافا وثقالا وجاهدوا باموالکم وانفسکم فی سبیل الله (التوبه ۴۱) لاړشئ اوځئ سپک او درانه او جهاد اوکړئ په لاره د الله کښے په خپلو مالونو او په ځانونو.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، جاهدوا المشرکین باموالکم وانفسکم والسنتکم (صحیح روا ابوداؤد[1]) د مشرکانو سره په خپل مال او خپل ځانونو او خپلو ژبو سره جهاد اوکړئ.

سوال: دوستی څه ته وائی؟

جواب: دوستی دغه محبت او مدد ته وائی. الله تعالیٰ فرمائی والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض. (التوبه) مؤمنان سړی او مؤمنانی ښځے بعض د بعضو دوستان دی. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. المؤمن للمؤمن کالبنیان یشد بعضه بعضا (رواه مسلم[2])

مؤمن د مؤمن د پاره په شان د دیوال دے. چه یو ښخته په بله باندے مضبوطه کیږی دی.

(۱) ۱/۳۳۹ (۲) بخاری ۱/۳۳۱ مسلم ۲/۳۲۱

سوال: آیا کفارو سره دوستی اود هغوئ مدد جائز دے؟

جواب: نه د کفارو دوستی اود هغوئ مدد جائز نه دے الله تعالیٰ فرمائی ومن یتولهم منکم فانه منهم (المائدة ۵۱) څوک چه تاسونه دوئ سره دوستی اوکړی نو په تحقیق سره هغه دوئ نه دے۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی چه "ان آل بنی فلان لیسوا بأولیائی۔ (صحیح رواه احمد (۱)) بیشکه آل دبنی فلان (چه زمارشته داران دی) زما دوستان نه دی (لکه چه کافران دی)۔

سوال: ولی څوک دے؟

جواب: پرهیزکار مؤمن ولی دے الله تعالیٰ فرمائی، ۶۲-۶۳

"الا ان اولیاء الله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون الذین امنوا وکانوا یتقون" یونس

خبردار بیشکه د الله تعالیٰ دوستان نشته دے ویره په دوئ باندے اونه دوئ غم جن کیدونکی دی، دا ویان هغه کسان دی چه ایمان مے راوړیدے، او وو پرهیزکاره۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "انما ولی الله وصالح المؤمنین (صحیح رواه احمد (۲)) بیشکه زما دوست الله دے او نیک مؤمنان دی۔

سوال: مسلمانان به په څه فیصله کوی؟

جواب: مسلمانان به په قرآن او په صحیح احادیثو فیصله کوی۔ الله تعالیٰ فرمائی "وان احکم بما انزل الله"۔ او حکم اوکه په هغه چه کم الله نازل کړے دے۔ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، عالم الغیب والشهادة انت تحکم بین عبادک (رواه مسلم (۳))

(۱-۲) ۴/۲۰۳ (۳) ۱/۲۷۳

اے پوهیدونکیه پـه پټه اوشرګنده ټرٔ فیصله کوے پـه مابین د بندګانو خپلو کښے۔

پـه قرآن اوحدیث باندے عمل

سوال: الله تعالیٰ قرآن څهٔ دپاره نازل کړے دے؟

جواب: الله تعالیٰ قرآن عمل دپاره نازل کړے دے۔ الله تعالیٰ فرمائی اتبعوا ماانزل الیکم من ربکم (الاعراف ۳) تابعداری اوکړئ د هغه څیز چه کوم تاسوته نازل کړے شویدے ستاسو رب دطرفه۔

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، اقرؤا القرآن ولا تأکلوا به۔ (صحیح رواه احمد (۱)) قرآن کریم لولئی او عمل پرے کوئ اوخوراک وریاندے مهٔ کوئ۔

سوال: پـه صحیح احادیثو باندے عمل کول څنګه دی؟

جواب: پـه احادیث صحیحو باندے عمل کول فرض دے الله تعالیٰ فرمائی، وما اتاکم الرسول فخذوه و ما نهاکم عنه فانتهوا (الحشر) کم حکم چه درته پیغمبر درکړي نوهغه واخلئ اوچه دکم څیز نه منع کړے نوترے نه منع شئ۔

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی، علیکم بسنتی و سنة الخلفاء الراشدین المهدیین تمسکوا بها (صحیح رواه احمد (۳)) لازم اُونیسی تاسو زما سنت او لازم اونیئ د خلفاء الراشدینو پـه سنت چه هغوئ هدایت یافته دی پـه هغه باندے منګلے سبخ کړئ۔

سوال: آیا پـه قرآن واحادیثو نه بے پرواه کیدے شو؟

(۲) ۴/۱۲۷ ۸۱۲۶ -

جواب: نه په قرآن کریم د احادیشو نه نشی بے پرواه کیدے. الله تعالی فرمائی وانزلنا الیك الذکر لتبین للناس ما نزل الیهم (النحل ۴۴) موبن تاته قرآن نازل کړه دے دپاره ددے چه ته خلقوته بیان کړه هغه څه چه دے خلقو ته نازل کړے شوے ده.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "الا انی اوتیت القرآن ومثله معه" (صحیح رواه ابوداؤد[۱]) خبردار ما ته قرآن راکړے شوید ے او دے قرآن ملوند ے نور قرآن سره (چه حدیث دی)

سوال: آیا د الله او د رسول په خبرو دلیل چا خبره ورباندے کوو؟

جواب: د الله او د رسول الله صلی الله علیه وسلم په خبرو د لیل چا خبره به نه ورباندے کوو. الله تعالی فرمائی "یا ایها الذین آمنوا لا تقدموا بین یدی الله ورسوله (الحجرات ۱) اے ایمان والاؤ مه ورباندے کیږئ د الله او د الله تعالی د رسول نه او د رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی "لا طاعة لمخلوق فی معصیة الخالق" (صحیح[۲] رواه الطبرانی) د مخلوق فرمانبرداری نشته دے د خالق په نافرمانئ کښے.

ابن عباسؓ فرمائی، اخشی ان تنزل علیکم حجارة من السماء اقول لکم: قال رسول الله صلی الله علیه وسلم و تقولون: قال ابوبکر و عمر[۳] رضی الله عنهما زه ویږیږم په تا سوچه چه ته درباندے کانړی د آسمان نه اوښه ویږیږی. زه تا سو ته وایم. چه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائیلی دی او تا سو وائئ چه ابوبکر او عمر وئیلی دی.

سوال: کله چه موبن په یوه مسئله کښے اختلاف راشی نو موبن څه وکړو؟

(۱) ۲/۲۷۶ (۲) رفع الملام ۳۲ فتح المجید ۳۸۳/ الدین الخالص ۲۱۴۷

جواب: قرآن کریم او احادیثو صحیحو ته رجوع اوکړئ. الله تعالیٰ فرمائی فان تنازعتم فی شئ فردوه الی الله والرسول ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الاخر ذلک خیر واحسن تأویلا (النساء ۵۹)

کله تاسو اختلاف اوکړئ په یو شئ کښے نو هغه اختلاف الله کتاب او رسول صلی الله علیه وسلم حدیث ته وراندے کړئ. کله چې تاسو چه ایمان مو راوړیدے په الله او په ورځ د آخرت داغوره اوینه دے د انجام په لحاظ سره.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی علیکم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدین تمسکوا بها. (صحیح رواه احمد[1]) لازم اُونیسئ تاسو زما سنت او د خلفاء الراشدینو سنت په دے منګلے سیخ کړئ.

سوال: د الله او د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره به محبت څرنګ کوُ؟

جواب: د الله تعالیٰ او د رسول الله صلی الله علیه وسلم سره محبت دهغوئ په فرمانبرداری او دهغوئ د حکم تابعداری سره به کوُ. الله تعالیٰ فرمائی قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله ویغفرلکم ذنوبکم والله غفور رحیم (آل عمران[31]) او وایه اے زما حبیبه کله چې تاسو چه محبت کوئ الله سره نو زما تابعداری اوکړئ نو محبت به او کړی تاسو سره الله تعالیٰ او ستاسو گناهونه به او بخښی او الله بخښونکے مهربان دے.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی. لایؤمن احدکم حتی اکون احب الیه من والده وولده والناس اجمعین (متفق علیه[2]) مؤمن نه شی کیدے هیڅوک د تاسو نه تردے چه زهٔ ده ته زیات محبوب نه وُم د اولاد او د پلار او د ټولو خلقونه.

(۱) مرتخریجه فی ص۲۵ (۲) بخاری ۱/۷ مسلم ۱/۴۹

سوال: آیا عمل پرید و اوپه قدر عمل اوکړو؟

جواب: نږ عمل مږ پریږدئ حکه چه الله تعالیٰ فرمائی "فاما من اعطی واتقی وصدق بالحسنیٰ فسنیسره للیسریٰ (اللیل). پس چاچه ورکړه اوه الله نه اوویریدهٔ. اودنیکئ تصدیق اوکړلهٔ نو زردے چه مونږ آسان کوو دهٔ له آسانی تهٔ.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی اعملوا فکل میسر لما خلق (رواه البخاری ومسلم) عمل کوئ هرڅ تهٔ اسان کړے شوی دے هغه چه کم دپاره دے پیدا کړے شوے دے.

سُنّت اوبدعت

سوال: آیا دین کښے بدعت حسنه شته؟

جواب: نږ په دین کښے بدعت حسنه نشته، الله تعالیٰ فرمائی چهٔ الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا (المائدة) نن ورځ ما پوره کړه تاسو دپاره ستاسو دین او ما پوره کړه په تاسو نعمت زما، غوره مې کړه تاسو دپاره دین اسلام.

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی کل بدعة ضلالة وکل ضلالة فی النار. (صحیح رواه احمد) هر بدعت گمراهی ده اوهر گمراهی به په اور کښے وی.

سوال: په دین کښے بدعت څهٔ شئ دے؟

جواب: په دین کښے زیاتی یاکمی ځان نه کولو ته بدعت وائی الله تعالیٰ فرمائی "ام لهم شرکاء شرعوا لهم من الدین مالم یأذن به الله (الشوریٰ) آیا دوئ دپاره شریکان دی چه ایجاد کړی دی دوئ دپاره داسے دین چه الله دهغے اجازت

(۱) ۲/۷۳۸ (۲) ۴/۱۲۷ الا الجملة الاخیرة

نه دے کړے ۔ او رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم فرمائی، من احدث فی امرنا هذا ما لیس منه فهو رد ۔ متفق علیه: چاچه زمونږ په دے دین کښے دا سے شئ پیدا کړه چه دے دین نه نه وی نو هغه مردود دے ۔

سوال: آیا په دین کښے سنت حسنه شته ؟

جواب: او په اسلام کښے سُنت حسنه شته دے رسول اللہ صلی اللہ علیه وسلم فرمائی: من سن فی الاسلام سنة حسنة، فله اجرها واجر من عمل بها من بعده من غیران ینقص من اجورهم شئ (رواه البخاری) چا چه ظاهره کړه په اسلام کښے یوه ښه طریقه (چه د رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم نه ثابته وی) نو دهٔ دپاره د هغهٔ اجر دے او د هغه چا اجر دے چه چا پرے عمل او کړو پس له ظاهر کولو دهٔ نه بغیر د کمولو د اجرو نو د دوئ نه ۔

سوال: مسلمانان به په د شمنا نو د اسلام کله برے مونږ ے شی ؟

جواب: کله چه مسلمانان رجوع او کړی په خُدائ او په امت مسلمه باندے د اللہ کتاب او د محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم احادیثو تطبیق کولو نه ۔ او د اللہ وحدت په خلقو کښے خورول شروع کړی او د شرک او بدعت نه خُدائ او سائی او د خپل طاقت مطابق د شمن مقابلے دپاره د وخت مناسب اسلحه تیاره کړی ۔ اللہ تعالیٰ فرمائی، یاایها الذین آمنوا ان تنصروا اللہ ینصرکم و یثبت اقدامکم (محمد) اے ایمان والاؤ که تاسو د اللہ د دین مدد او کړئ نو اللہ به ستاسو مدد او کړی او ستاسو قدمونه به مضبوط کړی ۔ بیا اللہ تبارک و تعالیٰ مهربانی کوی ۔ وعد اللہ الذین امنوا منکم وعملوا الصلحت لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم ولیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم ولیبدلنهم من بعد

خو تهم امناً یعبدوننی لایشرکون بی شیئا (النور)[۵۵]

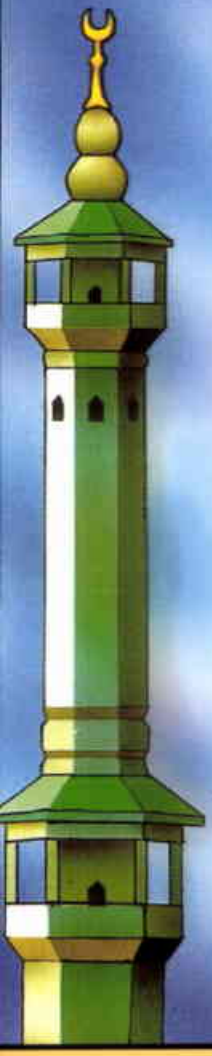
الله تعالیٰ وعده کړیده تاسو نه هغه کسانو چه هغوئ ایمان راوړے دے اوعمل نیک کړے دے چه خامخا به زهٔ دوئ نه خلافت ورکوم لکمچه څرنګ خلیفه کان کړے شوے وُو هغه کسان چه کوم دوئ نه مخکښے وُو اوخامخا به زهٔ دوئ نه قدرت ورکړم. ددوئ د هغه دین چه هغه دوئ دپاره غوره کړے شوید ے. اوخامخا به زهٔ بدل کړم دوئ دپاره امن پس له ویره د دوئ نه. دوئ به زما عبادت کوی او ما سره به څوک نه شریکوی.

دُعاء مستجاب

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائی چه هیڅ مسلمان دا سے نشته چه هغه ته کم غم یا تکلیف اُورسیږی او هغه دا دُعا اُووائی. نو مګر الله به ورنه داغم او تکلیف لرے کړی. اللهم انی عبدك، وابن عبدك، وابن امتك، ناصیتی بیدك ماض فیّ حكمك، عدل فیّ قضاءك، اسئالك بكل اسم هوللك، سمیّت به نفسك او انزلته فی كتابك، اوعلمته احدا من خلقك، او استأثرت به فی علم الغیب عندك ان تجعل القرآن ربیع قلبی ونور صدری وجلاء حزنی وذهاب همّی.

(صحیح رواه احمد)

مشکوٰة ۲۱۶/۱

خـــذ عقيدتـــك

تاليف
محمد جميل زينو

(بلغة البشتو)

المملكة العربية السعودية
المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بام الحمام
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
ت: ٤٨٢٦٤٦٦/ ٤٨٨٤٤٩٦ فاكس ٤٨٢٧٤٨٩ - ص.ب ٣١٠٢١ الرياض ١١٤٩٧

بشتو
٣٠